

نسخه‌های خطی محمد حسن رجایی زفره‌ای

اثر: محمد حسن رجائی زفره‌ای*

چکیده:

در دفتر نهم کتابداری نسخه‌های خطی (نشریه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران - شماره ۳۰) چند نسخه خطی موجود در روستای زفره (ص ۲۳۴-۲۴۱) معرفی شد. در فاصله چاپ دفتر نهم تا بحال نسخه‌های دیگری در همان روستا به دست آمده است که در ذیل از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد:

بیاض:

این بیاض که حدود سه چهارم آن از اشعار مرحوم (گرایان شهربابی)^۱ است به خط ریز و نستعلیق نوشته شده

۱- ۶۷ قصیده (مدح) و مرثیه و پیش واقعه برای چهارده نورپاک و بخصوص شهدای کربلا و همه آنها از گریان شهربابی.

نمونه‌ای از مرثیه او:

چون کاروان شام به رفتن شتاب کرد	زینب به نقش پاک برادر خطاب کرد...
آماده شد کفن زبرای تو کرد، خیر	از بسهر غسل دیسده نباید پرآب کرد
مهلت چه نیست تا که به دفنت کنم شروع	باید سفارش بسدنت بر تراب کرد
آنگه به گریه گفت کلامی به سوز دل	با خاک کربلا که دل سنگ آب کرد
کی خاک این تنی که ز منی "گشته چاک چاک	بردامن عزیز خداوند خواب کرد

* نسخه شناس.

او را عزیزدار که خلاق عالمین از آنفـریدگار جهان انتخاب کرد
گسریان به پا نمود عزا اشک دیده‌ها نُه فُبه سپهر در آن یم حباب کرد

۲- چاووشی امام رضا (ع)، ۱۲ نوع و هرکدام ۲ بیت
نمونه:

هزار شکر که شد بیرقم به چرخ بلند به خاک درگه سلطان‌دین به خاک افکند
به چشم زخم عدو ان یکاد باید خواند که تا بر آتش حسرت شود حسود سپند
۳- قصیده در مدح امامزاده، بیت اول آن
این بازگاه کیست که از عرش برتر است گویا مقام زاده موسی بن جعفر است
۴- در سمت دیگر بیاض (از شعرای دیگر)

۱۰ مجلس روضه (به نثر). قصیده "دعا"، ۴۸ بیت، با مطلع مهیمنابه صفات و کلام
بسم الله. به عزت و شرف لا اله الا الله. مرثیه‌ای از جوهری باز ۸ مجلس روضه به نثر
مخمس (قم‌نامه) یا رب بحق پرده نشین دیار قم مبارزه مولا علی علیه‌السلام و امام
حسین (ع) درباره تسبیح: (روایت است که یک روز پادشاه حجاز...)

دوباره اشعاری از خود گریان

قصیده در مدح سرتیپ^۲

هجو قاضی شهرباب (اسماعیل) به تقلید یغما (زن...)

مدح خلعت پوشیدن سرتیپ

مدح سرتیپ

مدح سرتیپ

در همت آباد اردستان مهمان زوجه شمشیرخان شده.

واقعہ

در مدح محمد تقی پسر ابوطالب حاکم اردستان و ساکن هرمز آباد و بنای تاریخ

جهان آباد^۳

مدح عباسقلی میرزا

در ستایش سید ابراهیم کهنگی^۴

مدح ناصرالدین شاه

در خواب نجاست می‌بیند و می‌پرسد نجس‌تر از تو هست جواب می‌شنود آنکه
غیبت کند.

در جواب شیخ مرتضی

زشت و زیبا

شعر (خطاب به صباغ و شکایت از زن)

قصیده‌های محتشم

۱- در مدح شیخ عبدالعال (مُدرس)، ۵۴ بیت

مراغمی است زبیداد چرخ بی‌بنیاد که برده عشرتم از خاطره نشاط از یاد ...

۲- شکایت از روزگار و معرفی خود: (۴۷ بیت)

زتاب مشکل اگر نگسلد رخ جانم که کار تنگ شد از پیچ و تاب دورانم

۳- در مدح میرمحمد امین، ۱۶ بیت

داده فزون از ملک زیب زمان و زمین

پایه امن و امان میرمحمد امین

۴- مدح، ۲۶ بیت

در این ضعف آنقدر دارم زبیماری گران باری که بر بومی که پهلوی می‌نهم قبری است پنداری...

۵- مدح، ۱۲ بیت

شکر خدا که خان فلک قدر کامکار افکند باز سایه عالی بر این دیار

۶- در مدح و استدعای تخفیف مالیات از زمین و آب کاشان، ۱۵ بیت

از آنم شکوه است از طول ایام و پریشانی که پایم کوتاه است از درگه نواب سلطانی

۷- مرثیه در فتوت (میرزاخان تازه نخل گلشن سلطان مراد)، ۶۲ بیت

ناگه از دشت بلاگردی برآمد صعبناک کز زمین هفت تو برهفت اختر ریخت خاک...

۸- در سوک میرزا حسینی، ۳۹ بیت

باز این خروش و غلغله در روزگار چیست چشم زمان زدور زمین اشکبار چیست...

۹- مرثیه در فوت برادر، ۱۲۰ بیت

- ستیزه گر فلکا از جفا و جور تو داد
نفاق پیشه سپهرا زکینهات فریاد...
۱۰- در فوت بانویی گفته، ۸۷ بیت
ای فلک گرجور و بیداد است کاین بنیاد تو
عیش را بنیاد کندی داد از بیداد تو...
۱۱- در سوک، ۵۵ بیت
باز آفتی به اهل جهان از جهان رسید
کاتار کلفتش به زمین و زمان رسید...
۱۲- در سوک شاه طهماسب، ۸۰ بیت
ناگهان برخاست ظلمانی غباری از جهان
کز سوادش در سیاهی شد زمین و آسمان
۱۳- در فوت سید حسین روضه خوان، ۳۳ بیت
امسال نیست سوز محرم به سوز پار
امسال دیده‌ها نه چه پارند اشکبار...
۱۴- چه من نخیزد مرغی زآشیان سخن
۱۷ بیت
منم که طوطی طبع من است کان سخن
منم که زنده به لفظ من است جان سخن...
۱۵- قصیده خطاب، سلطان و معافی خواستن از مالیان، ۳۱ بیت
خسروا، شاها، جوان دل، شهریارا، سرورا
ای جهان را عهد تو هنگامه است خرم بهار...
۱۶- تعریف اسب و خواستن علیق، ۲۸ بیت
ایا ستوده امیری که خنگ گردون را
قضا سپرده بدست تصرف تو عنان...
۱۷- دیر رسیدن یا قطع شدن مستمری، ۸ بیت
ای جوان بخت سرافراز که برخاک درت
خسرو تخت فلک سوده جبین صدباره...
۱۸- در مدح سلطان، ۵۲ بیت
دمنده‌ای که به گل نگهت و به گل جان داد
بهر کس آنچه سزابد حکمتش آن داد
۱۹- در ستایش بانویی، ۱۶ بیت
بر دوش حاملان فلک باد پایدار
بر جیس وار هودج بلقیس کامکار...
۲۰- در مدح فرهاد بیک، ۳۰ بیت
در نسبت است خسرو شاهان نامدار
فرهاد بیک معتمد شاه کامکار
۲۱- در ستایش سلطان، ۴۰ بیت
چون شاه نطق دست به تیغ زبان کند
فتح سخن به مدح شه کامران کند...

۲۲- دعا در مدح خان، ۱۴ بیت

سرورا ادعیهات تا برسانم به نصاب از دعا هر نفسم نقش جدیدی است بر آب...

۲۳- ستایش (خان - سرتیپ)، ۲۶ بیت

ای بخت می‌رساند از اشعار بی قیاس ادبار با هزار تواضع سلام تو

۲۴- چند شعر کوتاه

رضوان کفرانی خطاب به گریان شهرابی گفته، ۱۷ بیت

ای عاشق بیچاره سرگشته حیران
مجنون صفت آواره شده دشت و بیابان

اشعار متفرقه گریان شهرابی،

قصیده در مدح حاکم قمشه

سبحه صد دانه وزن حاجی

در سوک عطاءالله پسر شاعر (گریان)

مدح نایب انارک

قصیده‌ای مفصل و مهلت خواستن تا ماه محرم روضه بخواند و از پول روضه خوانی

دین خود را پردازد.

در مدح سرتیپ و تقاضای بخشیدن سه تومان مالیات

قصیده در مدح عمادالملک

جنیگیری خران و تماشای زنان و گفتگو بین آنان مشروح و بیحیاتراز شعر انوری

(روزی از بهر تماشا بهر گشت)

خرنامه

در مدح سرتیپ وصله خواستن

خوابنامه

مدح سرتیپ

مدح سرتیپ

مدح زن سرتیپ

دیوان محمود^۵

از شرح حال سراینده اطلاعی در دست نیست همین قدر مسلم است در پیری و تا سال ۱۳۰۲ هجری در قید حیات بوده.

شاعر از ستایشگران مسعود میرزا ظل السلطان - عبدالحسین خان فخرالملک (= عبدالحسین خان کفری) - ابوالفتح خان صارم الدوله و ... بوده.

در خواهش از اعتضادالسلطنه که نشان مطلابی به سلیمان خان^۶ از مدرسه دارالفنون داده شده بود عوض نموده نشان طلا بدهد.

میم شد بر سر طلا چو مقیم	تنگتر شد دلم زحلقه میم
از مطلقاً شود طلا نقره	شد طلای من از مطلقاً سیم
میم شد پنک، فرق من سندان	استخوانم تمام عظم رمیم
کرد این میم سیم چه هم زرد	زرد رویی نشان مرد سقیم
چشم دارم علاج این علت	از ملک زاده بزرگ کریم
بوالمفاخر علیقلی شه زاد	که تفاخر کنند به او اقلیم
سلطنت را چو اعتضاد شد او	لک و دولتی بزرگ گشت و عظیم
تا که او شد به حق وزیر علوم	یافت رونق تعلم و تعلیم
پشت گردون از آن بود چنبر	که برد سوی درگهشن تعظیم
راست شد کار ملک از او الف	سپس آنکه بود کج چون جیم
نه فلک را چو ذات او تمکین	نه ملک را چو شخصی او تکریم
هست امیدوار و نیست عجب	تشنه گر آرزو کند تسنیم
کزید لطف و کزل لک احسان	حک کنند از سر مطلقاً، میم

* * *

در قصیده رائیه (مدح حضرت عبدالعظیم^۷ در شهرری)

خیز و از باده گران کن سرم ای ترک پسر	که مه روزه گران بود و سبک رفت به سر...
بارگاه خلف صدق بنی بوالقاسم	که در ایوانش کیوان به ارادت چاکر
حضرت عبدالعظیم آنکه غبار در او	نوربخش اختری از صلب ولی صفدر
لوحش الله که بهر لحظه در این روضه کاخ	لمعه نور رسد تحفه زحی داور...

بیاض تعزیه

در این بیاض چند مجلس شبیه‌خوانی نوشته شده و تاریخ، ۲۴ صفر ۱۲۵۲ دارد.

در مجلس ورود اهل بیت به شام:

زن شامی گوید (خطاب به سکینه)

بگیر میوه که خیرات می‌کنم به شما

به جای آب، تو این میوه نوش جان فرما

زینب در جواب گوید:

زنان شام تصدق به ما روا نبود

زکات لایق اولاد مصطفی نبود

در مجلس شهادت علی اکبر - شمر آب بر زمین ریزد و گوید:

ایاحسین علی نورچشم شیرخدا

به کوزه‌ای که به دست من است دیده‌گشا

بین که آب لطیفش چه شیرۀ جان است

زصافی و زلطافت چه در مرجان است

فاطمه به علی اکبر گوید:

شوم فدای تو ای نوجوان علی اکبر

برادر من و نور و شبیه پیغمبر

بین که شمر سگ بیحیای بی ایمان

زکوزه آب فشانده به خاک در میدان

مجلس درویش کابلی

درویش به قصد زیارت مولا و نجف به کربلا می‌رسد؛ صدای العطش طفلی

می‌شنود. کشکول خود پر آب نموده برای امام می‌برد. امام دستور می‌دهد آب را بریزد.

با مکالمه امام را می‌شناسد، و اجازه جنگ می‌خواهد و شهید می‌شود.

نسخه خوانان:

درویش کابلی - امام حسین (ع) - ابن سعد.

مجلس قربانی حضرت اسماعیل جبرئیل در اول مجلس می خواند:

ایاخلیل، من از حق سلام آوردم

پس از درود و تحیت پیام آوردم

برو به کعبه در آنجا قبول طاعت کن

تو ای خلیل به فرمان حق اطاعت کن

بکن توزیح گل باغ خویش اسمعیل

به امر حضرت پروردگار ربّ جلیل

(بقیه را همگان دانند) و دنباله آن: واقعه عاشورا

نسخه جوانان:

جبرئیل - حضرت ابراهیم - هاجر - اسماعیل (وبعدگریز به کربلا)

بیاض تعزیه

این بیاض به تاریخ ذی الحجّه ۱۲۴۷ در قم نوشته شده.

۱۸ ذی الحجّه ۱۲۴۷ در حسینیه دستگرد قم

۲۲ ذی الحجّه ۱۲۴۷ در مسجد امام حسن قم

۲۲ ذی الحجّه ۱۲۴۷ در مدرسه جامع قم

مجلس اول:

سعید برای مجلس روضه خوانی پول ندارد پس خود موسوم به ابراهیم را می فروشد

- امام او را خریداری می کند (بعد هم آزاد می نماید) روضه خوانی برپا می شود. زن

یهودی به روضه می آید و تهیه غذا و جاروب کردن را فراموش می کند. فاطمه زهرا (ص)

و همراهان، تهیه غذا و نظافت غذا و نظافت خانه او را انجام می دهند.

تعزیه خوانان: ابراهیم - سعید - امام حسین (ع) آخوند (= روضه خوان) - زن سعید -

زن یهودی - مرد یهودی - فاطمه زهرا (س)، ۱۸۶ بیت

مجلس دوم:

صورت مجلس عیدی و روزه گرفتن امام حسین (ع) و مکالمات امام حسین (ع) با برادر خود حضرت امام حسن (ع) امام حسین (ع) - شمر - شاهزاده عبدالله - زینب - ابن سعد - سکینه - فاطمه نو عروس

مجلس عاق والدین

اباذر از پیغمبر می‌خواهد بهشت را به او بنمایاند. پیغمبر (ص) از بین دو انگشت بهشت را به ابوذر نشان می‌دهد. بعد اباذر از پیغمبر (ص) دعوت می‌نماید به منزل او برود، در بین راه صاحب قبری که در عذاب است جهت نجات خود کمک می‌خواهد.

مادر صاحب قبه را می‌خواهند، و ما در جواب می‌دهد:

بدان فدای تو گردم من ای رسول بشر

که این مرا پسر است و منم به او مادر

نموده او به من ناتوان جفا و نفاق

که کرده‌ام من سخت کوشیده او راعاق

امام حسین (ع) از مادر می‌خواهد از تقصیر پسرش بگذرد و او نیز راضی می‌شود.

صاحب قبر از عذاب خلاص می‌شود.

تعزیه خوانان:

اباذر - پیغمبر - صاحب قبر - سلمان - جبرئیل - مردم مدینه - مادر صاحب قبر -

حضرت امیر (ع) - فاطمه زهرا - امام حسن (ع) - امام حسین (ع).

تعزیه خوانان:

امام حسین - امام حسن - فاطمه زهرا - جبرئیل - فضه - پیغمبر (ص) -

امیرالمومنین (ع).

مجلس سوم

شبیه صالح یهودی

جبرئیل نازل و پیغمبر را به جنگ کفار مأمور - حسنین از فراق جد خود بی‌تابی

می‌کنند می‌روند تا او را پیدا نمایند. از یکدیگر جدا می‌شوند. صالح یهودی به امام حسین می‌رسد و به امام اذیت می‌رساند و زندانی می‌نماید. جبرئیل و ملائکه و حوریان و جنیان امام را دلداری می‌دهند - فاطمه زهرا و زینب در منزل خود به یاد امام هستند. امام حسن می‌رسد و خبر گم شدن امام حسین را می‌دهد - امام حسن از جنیان محل امام حسین می‌پرسند - جنیان جواب می‌دهند در زندان صالح یهودی است. امام حسن برای نجات برادر خود می‌رود. صالح عذرخواهی می‌کند و مسلمان می‌شود.
تعزیه خوانان:

پیغمبر - جبرئیل - حضرت امیر - فاطمه زهرا - امام حسین (ع) - امام حسن (ع) - صالح یهودی - ملائکه - جنیان - حوریان - زینب.

۲۲۰ بیت

مجلس وفات فاطمه زهرا (ع)

فاطمه زهرا (س) در وفات پدر گریه می‌کند، مردم مدینه از مولا می‌خواهند فاطمه یا شب گریه کند یا روز. فاطمه به مرقد پدر بزرگوار می‌رود (بقیه اوراق افتاده)
تعزیه خوانان:

حضرت امیر (ع) - فاطمه زهرا (س) - امام حسن (ع) - امام حسین (ع) - زینب - اسما - سلمان - فضه - مردم مدینه - بلال.

مجلس اسیر کردن اهلبیت و آمدن جبرئیل در صحرای کربلا و فضه و شیر
تعزیه خوانان:

عمر سعد - زینب - سکینه - ام کلثوم - امام زین العابدین (ع) - مادر قاسم - عروس قاسم - شمر - جبرئیل - فاطمه زهرا - فضه - ملائکه.

دفتر عزاداری

نوحه شال گلو کردن ۲۸ صفر، (۵۶ بیت)

نوحه سنگ زنی ۲۸ صفر

باز نوحه سنگ زنی ۲۸ صفر
 نوحه شال گلو کردن ویژه ۲۱ رمضان
 نوحه سنگ زنی ویژه ۲۱ رمضان (نثر و نظم)
 باز نوحه سنگ زنی ویژه ۲۱ رمضان (فقط نظم)
 تا این جا سراینده و خط از مرحوم محمدعلی رجاء زفره‌ای (۱۲۸۱ ق - ۱۳۶۱ ق)
 با تاریخ ۱۸ رمضان ۱۳۱۹
 دنباله آن
 واقعه سنگ زنی عاشورا (بحر طویل و شعر)
 نوع دیگر واقعه سنگ زنی ویژه عاشورا (بحر طویل و شعر)
 بحر طویل من کلام شایق
 بحر طویل من کلام میرزا عبدالله
 نوحه شال گلو کردن (ویژه عاشورا)
 به خط زیبای نستعلیق ملامحمدعلی بن حاجی محمد اسماعیل زفره‌ای
 (فوت ۱۳۴۶ یا ۱۳۵۰)

چند دفتر تعزیه، هر دفتر یک مجلس تعزیه
 شهادت قاسم بن حسن
 خروج مختار (مختار - ندیم مختار - شمر)
 شهادت امام حسین (ع)
 امیر تیمور
 گوشه سلطان قیس
 ورود اهل بیت به مدینه
 حجة الوداع
 شهادت امام رضا

شهادت حضرت عباس مورخه ۱۲۶۲
شهادت امام حسن (ع)
حکومت عثمان و گریز به کربلا و تبعید اباذر به ریزه
شهادت حمزه مورخه ۱۳۱۹
وفات رقیه مورخه ۱۲۵۳
شهادت پنج تن آل عبا
شهادت امام رضا (ع)
شهادت موسی بن جعفر مورخه ۱۳۰۸
ورود اهل بیت به شام
به درک واصل شدن یزید (سراینده و خط از میرزا علی محمد رضایی زفره‌ای
متخلص به ینبوع، فوت ۱۳۸۳ قمری)
شهادت حضرت عباس، سراینده و خط، ینبوع زفره‌ای
۱۱۲ دفتر به خط مرحوم رجاء زفره‌ای یا خود اینجانب محمد حسن رجایی زفره‌ای

بیاض

دو سوم آن نوحه و مرثیه از شعرای مختلف. بقیه آن دستوره‌ای طبی است.
چهل مسئله. چهل مسئله که سلطان روم فرستاد و کسی جواب نگفت الاحضرت
امیرالمؤمنین

اسم، لقب، کنیه، تولد... ۱۴ نورپاک
رساله در عقد از محمد علی استرآبادی

منبع الرزیه

دیوان اشعار در مدح و مرثیه چهارده معصوم از مرحوم ملا محمد علی رضایی زفره‌ای
متخلص به ینبوع و به خط شاعر.

زادالمعاد

به خط بسیار زیبای مرحوم ملامحمد ابراهیم زفره‌ای (فوت ۱۲۷۵ ق)

بیاض

دعای کمیل و زیارت‌نامه، قریب ۳۰۰ صفحه، ظاهراً به خط ملامحمد ابراهیم یاد شده

کتاب روضه خوانی

اوراقی از اول و آخر کتاب افتاده. حداقل ۱۰ مجلس روضه است.

مجلس اول وفات پیغمبر (ص)

مجلس دوم وفات سیده نساء علیها سلام

مجلس سوم در شهادت امیرالمؤمنین

مجلس چهارم در شهادت امام حسن (ع)

مجلس پنجم شهادت حضرت مسلم

مجلس ششم شهادت فرزندان مسلم

مجلس هفتم شهادت قاسم بن امام حسن (ع)

مجلس هشتم شهادت حضرت عباس

مجلس نهم شهادت حضرت علی اکبر

مجلس دهم شهادت امام حسین (ع)

شرح بر شرح تصریف زنجانی

آغاز نسخه: چنین گوید اضعف العباد علما و عملاً نظام الدین ابن احمد اردبیلی که چون فاضل کامل المدعو یسعه التفتازانی شرحی نوشته بود بر تصریف زنجانی و بعضی ابیات او را اشکالی و اشتباهی داشت که مبتدی را باعث تشویش می‌گردید لهذا این فقیر هر یکی توضیح و ترکیب او شد تا به اصحاب تحصیل، نفع بخشد....

پایان نسخه ... و این خلاف قیاس و نادر. قد تمت الكتاب بعون الملك الوهاب. کاتب
الحقیر علی اکبر بن محمد علی بن خانعلی ۱۲۵۵^۷

بیاض

چند مجلس روضه و تعدادی نوحه است. این بیاض قدیمی است ولی تاریخ تحریر و نام
کاتب ندارد.

دیوان ینبوع زفره‌ای

در مدح و مرثیه ۱۴ نورپاک، بعضی از قصیده‌ها در کتاب منبع الرزیه (که شرح آن
گذشت) هم آمد.

بیاض

صلوات بر ۱۴ معصوم - شعر یوسفی در طب - طلسم و ادعیه - عهدنامه (از حضرت امام
جعفر صادق منقول است که هر که چهل صباح، این عهدنامه را بخواند...) - مناجات امیر
المؤمنین - فضیلت صلوات فرستادن به خط مرحوم ملا محمد علی بن حاج محمد
اسماعیل زفره‌ای به تاریخ ۱۳۰۶ قمری.

بیاض

مناجات نامه، ۱۲ نوع
مناجات نامه عربی منظوم. عربی، با ترجمه فارسی
مناجات نامه، منظوم، فارسی
آیاتی از سورة الرَّحْمَن که لابلای آن اسامی ۱۴ نورپاک است.
مناجات نامه از رجاء زفره‌ای
مناجات حضرت امیرالمؤمنین عربی

مناجات (۳ نوع)

بحر طویل (معراج نامه)

مناجات نامه (۷ نوع)

و همه آنها به خط مرحوم ملامحمدعلی بن حاجی محمد اسماعیل زفره‌ای

(فوت ۱۳۴۶ یا ۱۳۵۰ قمری)

کنز الغرایب

درباره ادعیه نویسی، و به خط مرحوم ملامحمدعلی بن حاج محمد اسماعیل

زفره‌ای نام کتاب «کنز الغرایب» به خط دیگری است غیر از نویسنده متن کتاب.

بیاض

رساله در تجوید. در آخر آن آمده تألیف کتاب ۱۱۷۱، تاریخ کتابت ۱۲۱۹.

بیاض

چند مجلس روضه و چند نوحه است

به خط عبدالرزاق رجایی زفره فوت آبان ۱۳۵۰ متخلص به اخضر و بخط میراز خلیل

طیب زاده فوت ۱۳۷۶ شمسی.

بیاض

چند مجلس روضه و چند نوحه است.

بیاض طبی

دستور و نام گیاهان و معجون‌ها برای امراض مختلف - با خطی ناخوانا قریب ۳۰۰

صفحه. مثال:

هر که سداب را گشنیز را بچوشاند در چشم کند شب کوری را برطرف کند.

جهت قلنج: فلفل - دارفلفل - زنجیل - زیره - سداب - خولنجان + خرفه از هر یک نه
مثقال.

بیاض

روضه و مرثیه. سراینندگان: نظام - باقر - سید - نقی

بیاض

طلسم - ادعیه - افسون‌ها (دستور ادعیه نویسی)

غزلیات فروغی

تاریخ تحریر، نام و نشان شاعر و کاتب ندارد ولی در همه غزلها از فروغی یاد شده. چون
چندین فروغی بوده‌اند در مدارک موجود نزد اینجانب نتوانستم او را معرفی نمایم.
خط و کاغذ دفترگواهی می‌شود یکصد و پنجاه یا بیشتر از تحریر آن گذشته.

نمونه غزل

دور از تو ز بس که غصه خوردم	از درد فراق جان سپردم
فریاد که آرزوی وصلت	مردم زغم و به گور بُردم
بی ماه رُخت فغان که دیشب	تا صبح ستاره می شمردم
تو تازه نهال خُرد سالی	من کهنه درخت سال خُردم
دو شینه زگریه بی تو تا صبح	پیراهن تر همی فشردم
افغان که شبی زجام وصلت	ای ماه نشد نصیب دردم
شیرین تر بود زاب حیوان	از لعل تو شربتی که خوردم
رحمی رحمی که چون فروغی	مردم زغم فراق مردم

* * *

جز عشق کار دیگر	نَبُوذُ مرا نگار
غیر از تو یار دیگر	و اندر جهان ندارم
فریاد بی‌قراری	تاکی شبان تیره
از بی‌قرار دیگر	هر دم رسد بگوشت
حسن بتان خزان شد	افغان که چون بهار
از پی بهار دیگر	ناید خزانشان را
کز خیل خوبرویان	صدپاره باشدم دل
بر دل سوار دیگر	هر سونکنده تیرم
در بازکن که ما را	ای باغبان خدا را
در باغ کار دیگر	خبر سیر گل نباشد
کامد بهار و نَبُوذُ	ساقی بیار باده
کاید بهار دیگر	بر عمر اعتمادی
آن بینوا که هر دم	در گلستان دهرم
گلگون غدار دیگر	در دل شکسته خارم
کز خستگی در این دشت	آن طایر ضعیفم
عاشق شکار دیگر	هر دم کند شکارم
تاکی کشی فروغی	در این دیار از این یار
دل در دیار دیگر	رو ده بیسار دیگر

(در مجله گلچرخ به صاحب امتیازی موسوی گرمارودی شماره ۱۸، فروردین ۷۷،

سه غزل شاعر به اهتمام نویسنده چاپ شده)

* * *

بیاض

زیارتنامه، مطالبی درباره موسیقی: باب نهم در آنکه هر مقامی چند بانگ است.

عشاق سگ و خروس
حسین اسب
راست صوراسرافیل
بوسلیک موش
رهاوی فاخته ...

مرثیه‌ها و نوحه‌هایی از: صادق - شایق - کفاش - جاوید - ساغر و نقلهایی از:
کنزالمصابی.

سراج القلوب (نا تمام)

چنین گوید ابونصر ابن محمد القطان الغزنوی (بخط دیگری روی آن نوشته:
عبد الغفور بن حاجی حسین اصفهانی) رساله‌ای است در بیان غرایبهای پیشینیان و
قصه‌های گذشتگان و اخبار پیغمبران با بندگان خدا و اکثر این سؤلهایی است که جهودان
از جناب رسول صلی الله علیه و آله پرسیدند در حل مشکلات ایشان و ایشان جواب
فرمودند...

از وقایع سال اول اوراقی افتاده

وقایع سال دوم از هجرت و خواستگاری نمودن اصحاب فاطمه زهرا... ذکر قضایای
سال سوم از هجر و غزوات عطفان و گرفتاری ... ذکر وقایع آنحضرت در سال چهارم از
هجرت در میان بنی نصر رفتن...

آخرین سطر: و مصاحف را به نقره و طلازینت دهند و تلاوت کم نمایند و خویشان و
همسایگان بیازارند و زکات مال ندهند و حرام و حلال را به غیر علم

چونکه بدین پایه رساندم کلام به که کنم ختم سخن والسلام

... فی سابع عشر شهر جمادی الاول مطابق عام قوی ثیل ... تسعین بعد الف
کاتب الفقیر ... بن شاه حسین خدمتکار امامزاده‌های ... بی بی فاطمه خاتون ... شاه

علاءالدین ...

بیاض

در مدح و مرثیه چهارده معصوم از وفایی - جودی - منسوب به ناصرالدین شاه - طاهر - چاوش - شایق - کفاش.

بیاض

۱۲ بند محتشم - اشعار و مرثیه جودی - شرح امثله - ۱۰ مجلس روضه - دوباره نوشته شده: ۶ بند از ۱۲ بند محتشم.

بیاض

چند مرثیه: ابوالحسن یزدی ۱۲۴۲

چند مرثیه: از: سید با تاریخ ۱۲۵۱

مرثیه‌هایی از: وامق، جواد، ناطق. ظاهراً شعرای یزدند ولی اشعاری به خط فاضل مبارک لنجان ۱۲۵۵ و یادگار ملا اسماعیل روضه‌خوان لنجانی با تاریخ ۱۲۵۵ در آن دیده می‌شود.

بیاض

مرثیه‌هایی به خط ملا محمد علی بن حاجی محمد اسماعیل زفره‌ای (فوت ۱۳۴۶ یا ۱۳۵۰ ق) مرحوم محمد علی رجاء زفره‌ای (۱۲۸۱ - ۱۳۶۱ ق) میرزا محمد علی بن سید محمد حسین فشارکی با تاریخ ۱۳۲۳ قمری

غزوات، شعر (ال و آخر این کهنه کتاب افتاده). قریب ۸۰۰ بیت موجود است. غزوه بصره - غروه صفین.

* * *

جامع عباسی

از ابتدای کتاب تا آخر فصل چهارم در بیان باقی افعال حج. با خطی خوانا - هر صفحه حدود ۱۳ سطر، عنوانها با جوهر قرمز.

* * *

عشرة النساء (کید زنان) گرایان شهرابی

کاتب: محمدحسن رجائی زفره‌ای

حدود ۵۰ صفحه (یک سوم کتاب) را رونویسی نمودم چون قبیح و خارج از ادب بود بقیه را ننوشتیم.

* * *

پانوشته‌ها:

- ۱- رفیعی مهرآبادی: ابوالقاسم: آتشکده اردستان جلد ۳، ص ۵۲۹ - ۵۴۰.
- ۲- مصطفی قلیخان سهام السلطنه، و هر جا اسم سرتیپ بیاید منظور سهام السلطنه است.
- ۳- جهان آباد از توابع زواره.
- ۴- کهنک روستایی از برزاوند اردستان.
- ۵- یغما ۳۲ (یادنامه حبیب یغمایی).
- ۶- ظاهراً سلیمان خان ادیب السلطنه پسر عبدالحسین خان فخرالملک.
- ۷- ملاعلی اکبر زفره‌ای (فوت حدود ۱۳۱۰ قمری) فهرست کتابخانه ملی، جلد ۶ ص ۴۱۴ شماره ۲۷۹۵.